

วัคซีนที่ต้องให้มากกว่า 1 ครั้ง หากเคยได้รับวัคซีนมาบ้างแล้ว แต่ได้รับไม่ครบตามกำหนดนัด
เจ้าหน้าที่สามารถให้วัคซีนต่อได้ทันทีเมื่อพบ โดยไม่ต้องเริ่มตั้งต้นฉีดใหม่

การให้วัคซีน dT ในหญิงมีครรภ์

ให้สอบถามประวัติการได้รับวัคซีนที่มีส่วนประกอบของเชื้อบาดทะยัก (DTP-HB/DTP/dT/TT) ในอดีต แล้วให้วัคซีน ดังนี้

ตารางที่ 1 กำหนดการให้วัคซีน dT ในหญิงมีครรภ์ ตามประวัติการได้รับวัคซีนที่มีส่วนประกอบของบาดทะยัก

ประวัติการได้รับวัคซีนที่มีส่วนประกอบของบาดทะยัก (DTP-HB, DTP, dT, TT)	จำนวนเข็มและระยะห่างในการให้วัคซีน
- ยังไม่เคยได้รับวัคซีน	- ให้ฉีด 3 เข็ม โดยเริ่มให้เข็มแรกทันทีที่มาฝากครรภ์ เข็ม 2 ห่างจากเข็มแรกอย่างน้อย 1 เดือน เข็ม 3 ห่างจากเข็ม 2 อย่างน้อย 6 เดือน จากนั้นกระตุ้นอีก 1 เข็ม ทุก 10 ปี
- เคยได้รับวัคซีนมาแล้ว 1 เข็ม ไม่ว่าจะนานเท่าใด	- ให้ฉีดอีก 2 เข็ม โดยให้เข็ม 2 ทันทีที่มาฝากครรภ์ ห่างจากเข็มแรกอย่างน้อย 1 เดือน เข็ม 3 ห่างจากเข็ม 2 อย่างน้อย 6 เดือน จากนั้นกระตุ้นอีก 1 เข็ม ทุก 10 ปี
- เคยได้รับวัคซีนมาแล้ว 2 เข็ม ไม่ว่าจะนานเท่าใด	- ให้ฉีดเพิ่มอีก 1 เข็มทันทีที่มาฝากครรภ์ โดยเข็ม 3 ห่างจาก เข็ม 2 อย่างน้อย 6 เดือน จากนั้นกระตุ้นอีก 1 เข็ม ทุก 10 ปี
- เคยได้รับวัคซีนมาแล้ว 3 เข็มและเข็มสุดท้ายนานกว่า 10 ปี	- ให้ฉีดทันทีที่มาฝากครรภ์ 1 เข็ม จากนั้นให้กระตุ้นอีก 1 เข็ม ทุก 10 ปี
- เคยได้รับวัคซีนมาแล้ว 3 เข็มและเข็มสุดท้ายน้อยกว่า 10 ปี	- ไม่ต้องให้วัคซีนในระหว่างตั้งครรภ์ครั้งนี้ แต่ให้กระตุ้นอีก 1 เข็ม ทุก 10 ปี
- เคยได้รับวัคซีน DTP ครบ 5 เข็ม และ dT เมื่อเรียนอยู่ ชั้น ป. 6 นานกว่า 10 ปี	- ให้ฉีดทันทีที่มาฝากครรภ์ 1 เข็ม จากนั้นให้กระตุ้นอีก 1 เข็ม ทุก 10 ปี

ในกรณีที่ไม่ทราบประวัติการได้รับวัคซีนในอดีต ให้ฉีด dT 3 เข็ม โดยให้เข็มแรกเมื่อมาฝากครรภ์ เข็มที่ 2
ห่างจาก เข็มแรกอย่างน้อย 1 เดือน เข็มที่ 3 ห่างจากเข็มที่ 2 อย่างน้อย 6 เดือน ถ้าภายหลังฉีดแล้วประมาณ
4-12 ชั่วโมง เกิดปฏิกิริยา ปวด บวม แดง ร้อน บริเวณที่ฉีดและโดยรอบมีขนาดใหญ่มากกว่าปกติ โดยอาการบวม
อาจลามไปถึงข้อศอก ซึ่งเป็นปฏิกิริยาแสดงว่าเคยได้รับวัคซีนที่มีส่วนประกอบของบาดทะยักมาแล้วและมีระดับ
ภูมิคุ้มกันสูง ร่างกายจึงเกิดปฏิกิริยาที่เรียกว่า Arthus reaction ให้หยุดฉีด dT อย่างน้อย 10 ปี ทั้งนี้
ต้องวินิจฉัยแยกโรคจากการอักเสบที่เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย (cellulitis) เนื่องจากการฉีดที่ไม่สะอาดและ

มีการปนเปื้อน ซึ่งมักเจ็บมากเวลาจับต้อง อาจมีไข้ร่วมด้วย ถ้าเป็นปฏิกิริยา Arthus reaction จะหายได้เอง ภายในเวลา 2-3 วัน ส่วนใหญ่ไม่เกิน 7 วัน

กำหนดการให้วัคซีนในนักเรียนชั้น ป.1 ที่ได้รับวัคซีนไม่ครบตามเกณฑ์

การให้วัคซีนแก่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะต้องตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนของเด็กในอดีตจากผู้ปกครอง หรือจากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการให้วัคซีน ถ้าไม่มีประวัติหรือประวัติไม่แน่ชัด ให้ถือว่า เด็กไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อน โดยมีเกณฑ์ในการให้วัคซีน ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย	วัคซีน	ข้อแนะนำ
นักเรียน ชั้น ป.1	- BCG	- ให้ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานว่าเคยได้รับเมื่อแรกเกิดและไม่มีแผลเป็น - ไม่ให้ในเด็กติดเชื้อ HIV ที่มีอาการของโรคเอดส์
	- HB	- เฉพาะผู้ที่ได้รับวัคซีน HB ไม่ครบตามเกณฑ์ พิจารณาให้ตามตารางที่ 2
	- dT	- เฉพาะผู้ที่ได้รับวัคซีน DTP, OPV ไม่ครบตามเกณฑ์ พิจารณาให้ตามตารางที่ 3
	- OPV / IPV	- เฉพาะผู้ที่ได้รับวัคซีน OPV ไม่ครบตามเกณฑ์ พิจารณาให้ตามตารางที่ 4
	- MMR / MR	- เฉพาะผู้ที่ได้รับวัคซีน MMR / MR ไม่ครบตามเกณฑ์ พิจารณาให้ตามตารางที่ 5
	- JE	- เฉพาะผู้ที่ได้รับวัคซีน JE ไม่ครบตามเกณฑ์ พิจารณาให้ตามตารางที่ 6

ตารางที่ 2 กำหนดการให้วัคซีน HB ในนักเรียนชั้น ป.1 ตามประวัติการได้รับวัคซีนก่อนเข้าเรียน

ประวัติการได้รับวัคซีน HB/DTP-HB	การให้วัคซีน HB ในนักเรียนชั้น ป.1
- ไม่เคยได้รับ	- ให้ HB 2 เข็ม เมื่อเข้าเรียนชั้น ป.1 ห่างกันอย่างน้อย 1 เดือน แล้วให้ HB เมื่อเข้าเรียนชั้น ป.2 อีก 1 เข็ม (เข็มที่ 3 ห่างจากเข็มที่ 2 อย่างน้อย 6 เดือน)
- ได้ 1 เข็ม	- ให้ HB 1 เข็ม เมื่อเข้าเรียนชั้น ป.1 แล้วให้ HB เมื่อเข้าเรียน ชั้น ป. 2 อีก 1 เข็ม (เข็มที่ 3 ห่างจากเข็มที่ 2 อย่างน้อย 6 เดือน)
- ได้ 2 เข็ม	- ให้ HB 1 เข็ม (ห่างจากเข็มสุดท้ายอย่างน้อย 6 เดือน)
- ได้ 3 เข็ม	- ไม่ต้องให้

ตารางที่ 3 กำหนดการให้วัคซีน dT ในนักเรียนชั้น ป.1 ตามประวัติการได้รับวัคซีน DTP-HB / DTP ก่อนเข้าเรียน

ประวัติการได้รับวัคซีนที่มีส่วนประกอบของ คอตีบ-บาดทะยัก (DTP-HB, DTP)	การให้วัคซีน dT ในนักเรียนชั้น ป.1
- เคยได้รับ DTP-HB / DTP มาครบ 5 เข็ม	- ไม่ต้องให้
- ไม่เคยได้รับ DTP-HB / DTP มาก่อน	- ให้ dT 2 เข็ม เมื่อเข้าเรียนชั้น ป.1 ห่างกันอย่างน้อย 1 เดือน แล้วให้ dT เมื่อเข้าเรียนชั้น ป.2 อีก 1 เข็ม (เข็มที่ 3 ห่างจากเข็มที่ 2 อย่างน้อย 6 เดือน)
- เคยได้รับวัคซีน DTP-HB / DTP มาแล้ว 1 เข็ม	- ให้ dT 1 เข็ม เมื่อเข้าเรียนชั้น ป.1 แล้วให้ dT เมื่อเข้าเรียนชั้น ป. 2 อีก 1 เข็ม (เข็มที่ 3 ห่างจากเข็มที่ 2 อย่างน้อย 6 เดือน)
- เคยได้รับ DTP-HB / DTP มาแล้ว 2,3 หรือ 4 เข็ม	- ให้ dT เมื่อเข้าเรียนชั้น ป.1 อีก 1 เข็ม

ตารางที่ 4 กำหนดการให้วัคซีน OPV / IPV ในนักเรียนชั้น ป.1 ตามประวัติการได้รับวัคซีนโปลิโอก่อนเข้าเรียน

ประวัติการได้รับวัคซีนโปลิโอ*	การให้วัคซีน OPV	การให้วัคซีน IPV ในนักเรียนชั้น ป.1
- ได้รับครบ 5 ครั้ง	ไม่ต้องให้	ให้วัคซีน IPV 1 เข็ม พร้อม OPV ในกรณีต่อไปนี้ 1. เด็กที่ได้รับวัคซีน tOPV ** น้อยกว่า 3 ครั้ง และไม่เคยได้รับ IPV 2. เคยได้รับ IPV 1 ครั้ง เมื่ออายุน้อยกว่า 4 เดือน (วัคซีน tOPV** มีให้บริการถึงวันที่ 22 เม.ย. 2559 หลังจากนั้น เปลี่ยนเป็น bOPV***
- ไม่เคยได้รับ	ให้ 3 ครั้ง ระยะห่าง 0, 1, 6 เดือน	
- ได้รับ 1 ครั้ง	ให้ 2 ครั้ง ระยะห่าง 0, 6 เดือน	
- ได้รับครบ 2, 3, 4 ครั้ง	ให้ 1 ครั้ง	
* ในกรณีที่ได้รับวัคซีน OPV พร้อม IPV ให้นำรวมเป็น 1 ครั้ง		** tOPV = Trivalent OPV เป็นวัคซีนโปลิโอชนิดรับประทาน ประกอบด้วย ทยป์ 1,2 และ 3 ปัจจุบันยกเลิกการใช้แล้ว *** bOPV = Bivalent OPV เป็นวัคซีนโปลิโอชนิดรับประทาน ประกอบด้วย ทยป์ 1 และ 3

ตารางที่ 5 กำหนดการให้วัคซีน MMR / MR ในนักเรียนชั้น ป.1 ตามประวัติการได้รับวัคซีนก่อนเข้าเรียน

ประวัติการได้รับวัคซีน MMR / MR	การให้วัคซีน MMR / MR ในนักเรียนชั้น ป.1
- ไม่เคยได้รับ	- ให้ 1 เข็ม
- ได้ 1 เข็ม	- ให้ 1 เข็ม (ห่างจากเข็มสุดท้ายอย่างน้อย 1 เดือน)
- ได้ 2 เข็ม	- ไม่ต้องให้

ตารางที่ 6 กำหนดการให้วัคซีน LAJE ในนักเรียนชั้น ป.1 ตามประวัติการได้รับวัคซีนก่อนเข้าเรียน

ประวัติการได้รับวัคซีน JE ชนิดเชื้อตาย / เชื้อเป็น	การให้วัคซีน LAJE ในนักเรียนชั้น ป.1
- ไม่เคยได้รับ	- ให้ 1 เข็ม เมื่อเข้าเรียนชั้น ป.1 แล้วให้เมื่อเข้าเรียนชั้น ป. 2 อีก 1 เข็ม (ห่างกัน 12 เดือน)
- ได้ JE ชนิดเชื้อตาย 1 เข็ม	- ให้ 1 เข็ม เมื่อเข้าเรียนชั้น ป.1 แล้วให้เมื่อเข้าเรียนชั้น ป. 2 อีก 1 เข็ม (ห่างกัน 12 เดือน)
- ได้ JE ชนิดเชื้อตาย 2 เข็ม	- ให้ 1 เข็ม (ห่างจากเข็มสุดท้าย 12 เดือน)
- ได้ JE ชนิดเชื้อตาย 3 เข็ม	- ไม่ต้องให้
- ได้ JE ชนิดเชื้อเป็น 1 เข็ม	- ให้ 1 เข็ม (ห่างจากเข็มสุดท้าย 12 เดือน)
- ได้ JE ชนิดเชื้อเป็น 2 เข็ม	- ไม่ต้องให้